

Z OBSAHU	Kristův pokoj nerozděluje, ale sjednocuje. Homilie papeže Františka	04
	Mučedníci komunismu: Mons. Vinçenc Prensushi OFM	05
	Milosrdenství v křesťanské víře. Rozhovor s Benediktem XVI.	06
	Prchající uprchlíci / Proč se to nepovedlo	10

TRADICE OTCŮ

Z výkladu svatého Augustina na Janovo evangelium (354–430)

Pán Ježíš dává svým učedníkům nové přikázání. Mají se navzájem milovat. *Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem.*

Což to však již nebylo přikázáno ve Starém zákoně? *Miluj svého bližního jako sám sebe.* Proč tedy Pán nazývá to přikázání novým, když je již tak staré? Asi proto, že z nás svléká starého člověka a obléká nás v nového. Toho, kdo naslouchá, nebo přesněji toho, kdo poslouchá, činí láska vskutku novým. Ne ovšem každá láska, ale jen taková, jakou Pán odlišuje od tělesné, když dodává: *tak, jak jsem já miloval vás.*

Taková láska nás proměňuje, činí z nás nové lidi, dědice Nové smlouvy, ty, kteří zpívají novou píseň, ... obnovuje národy a z veškerého lidského rodu, rozptýleného po celém světě, vytváří a shromáždí nové lid, tělo nové nevěsty zasnoubené jednorozenému Synu Božím, té, o níž se ve Velepisni říká: *Kdo je ta, jež celá bílá stoupá vzhůru?* Celá bílá, protože nová. Čím jiným však nová, ne-li oním novým přikázáním?

A proto se její údy o sebe navzájem starají; trpí-li jeden úd, trpí s ním všechny, a dostává-li se jednomu údu slávy, všechny se s ním radují. Slyší totiž a zachovávají ona slova: *Milujte se navzájem.* Ne jako ti, kdo šíří zlobu, ani jako se milují lidé, protože jsou lidé, ale abyste se navzájem milovali jako ti, kdo se milují, protože jsou všichni bohové a synové Nejvyššího, takže jsou bratry jeho jediného Syna; abyste se navzájem milovali takovou láskou, jakou je miloval on, když je chtěl přivést k cíli, kde se naplní jejich touha, kde se nasytí dobrem veškerá jejich touha. Neboť tehdy, až Bůh bude „všechno ve všem,“ všechny touhy pomínou.

Dobrý pastýř, Mauzoleum Gally Placidie, Ravenna. Foto: Flickr, hayespox (CC BY-NC 2.0)

Ve stopách Dobrého pastýře

Je to několik let zpátky. Končila právě doba vánoční a já vybafl na farníky: pokud *letos* chcete něco stihnout, tak to neodkládejte – za chvíli bude Advent! Stále vidím jejich překvapené pohledy, ale i tak jim to opakuji rok co rok.

Marné – opravdu marné – jsou povzdechy, jak *strašně* to letí! Ale je to tak – a čím je člověk starší, tím rychlejší tempo čas nabírá. Ale i čas – jako všechno v našem životě – je v rukou Božích a my můžeme nacházet klid právě v této jistotě. Času nemáme vyměřeno všichni stejně, ale každý má příležitost tuto hřívnu proměnit v hodnotu věčnou.

Každý den si můžeme uvědomit půvab všeho, co nás obklopuje: příroda probuzená k životu, hezké počasí, klid ústraní... krásu Božího stvoření. Jenomže svět není jenom tento můj kout, svět je širší a my chtít nechtět musíme připus-

tit, že ne všem lidem je dobře, že ne všude je právě hezky...

Letošní 25. březen byl Velký pátek, a Slavnost Zvěstování Páně tak byla přeložena až na začátek dubna. Bylo by škoda pomítnout tuto souvislost, neboť má svůj význam i symboliku.

Papež František a již dříve i Benedikt XVI. vyzývají věřící, aby se modlili Anděl Páně nikoli jen v poledne, ale třikrát denně. A není těžké pochopit proč; právě v této požehnané modlitbě se vždy znovu vracíme k momentu, který je počátkem dějin spásy lidského pokolení, v prostoru a čase.

Anděl zvěstuje Marii – a přináší jí tu nejpodstatnější zprávu všech dob. Pro ni samu je to nejdůležitější chvíle celého života, který už zde, na zemi, měl příslib nebeského završení. Maria přitakala ži-

Dokončení na str. 2

Foto: <https://it.zenit.org>

Byla zveřejněna papežská exhortace o rodině *Amoris laetitia*

Amoris laetitia (Radost lásky) je název nové apoštolské exhortace papeže Františka, věnované tématu rodiny a jejím současným výzvám či posláním. V pátek 8. dubna ji na tiskové konferenci představili mimo jiné generální sekretář biskupské synody kardinál Lorenzo Baldisseri a vídeňský arcibiskup kardinál Christoph Schönborn. Exhortace je rozsáhlá a zároveň velmi konkrétní. Skládá se z 9 kapitol a více než 300 odstavců.

Papež František hned v úvodu exhortace hovoří o tzv. principu inkulturace. „Každý všeobecný princip (...) potřebuje být inkulturován,“ píše (AL 3). Způsob, jakým se chápou některé konkrétní problémy v dané zemi, nemůže být „globalizován“ na celý svět a ne všechny diskuze mohou být vyřešeny zásahem učitelského úřadu Církve. Jiná věc jsou samozřejmě dogmatické otázky, které jsou Církví jasně definovány.

Exhortace tedy nikterak nemění církevní učení ohledně manželství a rodiny, které stále zůstává ideálem, na druhou stranu papež nezapomíná na zranitelnost rodin i na jejich selhání a zasazuje tak nauku do nového aktuálního kontextu.

Amoris laetitia nepřináší seznam pravidel, ale volá po přijetí a zapojení i těch lidí, kterým se nepovedlo dostát ideálům Kristova učení. Církev má „vylévat Boží milosrdenství na všechny, kteří si o něho s upřímným srdcem požádají“ (AL 295).

ČBK

Dokončení ze str. 1

votu a my to všechno můžeme opakovaně prožívat v modlitbě *radostného* růžence, který je výzvou i povzbuzením pro každou ženu v pozeňnaném stavu také v době dnešní, tolik nepřátelské všemu živému.

Nemám rád spekulace, co by bylo, kdyby Maria neřekla své FIAT. Církev Kristova učí, že Maria byla předvykoupena, tedy uchráněna jakékoli poskvrny hříchu dědičného. Tak zřejmě nikdy nebyla Bohu vzdálena, a nemohla tedy nikdy vyřknout či vykonat cokoli, co by bylo v rozporu s odvěkou Boží vůlí, jejímž projevem i naplněním je Láska.

25. března byl Velký pátek. Den, kdy Slovo, kterému Maria, povždy Panna, dala skrze své FIAT život, a které – jako Ježíš Kristus – dotrpělo na dřevě kříže pro naše viny.

Době velikonoční předchází doba postní. Teď, poté, co jsme s naším Pánem prošlapali zastavení Křížové cesty a pocítili tíži jeho utrpení, prožíváme tajemství Prázdného hrobu a radost Vzkříšení. Přistupujme tedy denně v modlitbách a usebraném rozjímání k okamžikům, kdy se zrodila naše spása.

Slavíme Neděli *Dobrého pastýře*. A můžeme si říci: Ano, letí to, tolik to letí. Ale pokud kráčím v jeho stopách, vlastně mi to ani nevádí. Vždyť on přece nejlépe ví, jak je ta *moje* cesta dlouhá a kolik času *právě mně* zbývá... V jistotě, kterou Dobrý pastýř dává naší cestě i jejímu cíli, můžeme putovat dále v radosti velikonočního jara.

Ale ani teď nezapomínat prosit, přimlouvat se, děkovat: Ježíši, našemu Dobrému pastýři, a Marii, Matce jeho i Matce naší. Amen.

P. Mgr. Jindřich Tluka
administrátor farnosti Městec Králové

Rekordní účast na Pochodu pro život v Praze

Až 7 tisíc účastníků prošlo v sobotu 2. dubna Prahou u příležitosti 16. ročníku Národního pochodu pro život. Tisíce dětí, rodin i seniorů manifestovaly hodnotu lidského života s přáním, aby se obnovila úcta k němu od početí. Organizátoři z Hnutí Pro život ČR upozorňují, že více než 20 tisíc dětí je ročně usmrceno umělým potratem, k němuž jsou často ženy ntlakem donuceny.

Letošní ročník pochodu byl výjimečný podle organizátorů z několika důvodů. Předcházela mu pontifikální mše svatá v katedrále svatého Víta na Pražském hradě, kterou celeburoval pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka spolu s plzeňským biskupem Františkem Radkovským. Oba se pak účastnili pochodu z Malé Strany až na Václavské náměstí. Pochodu předcházela předprogram na Klárově, který moderovali Zdeňka Rybová a Aleš Juchelka. V něm zazněly pozdravy hostů (také ze Slovenska), a doplnilo je i hudební pásmo vokálně instrumentální skupiny Karmína či divadlo Vítězslava Marčíka pro nejmenší účastníky. Rodiny, jež se pochodu účastnily, pozval kardinál Dominik Duka na oběd, který zajistilo Kolpingovo dílo. Na místě byla k dispozici také trička pochodu a v průvodu šli lidé s vlajkami a transparenty.

Organizátoři se shodují na tom, že účast byla opět vyšší než v předchozích letech. Tisíce účastníků zviditelnily potřebu společenské podpory žen čekajících nečekaně dítě a zdůraznily opomíjenou zodpovědnost mužů. První ročník Pochodu pro život, které se konají například také na Slovensku, v Polsku, Rakousku, Francii, Británii, Španělsku, Rumunsku, Itálii, Belgii, Holandsku, Švýcarsku či Irsku, se v České republice konal v roce 2001. Tehdy se ho účastnilo 700 lidí, loni už jich bylo více než 2500.

RC

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárčům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Prohlášení Polské biskupské konference ve věci úplné ochrany lidského života

Předsednictvo Polské biskupské konference vydalo 30. března 2016 *Prohlášení ve věci úplné ochrany lidského života*. Prohlášení bylo čteno v neděli 3. dubna 2016 ve všech polských kostelech na závěr bohoslužby. Polští biskupové v prohlášení píší:

„Život každého člověka chrání páté přikázání desatera: ‚Nezabiješ!‘ Proto je postoj katolíků v tomto ohledu jasný a neměnný: je třeba chránit od početí do přirozené smrti život každého člověka.

V otázce ochrany života nenarozených se nelze spokojit se současným kompromisem představovaným zákonem ze dne 7. ledna 1993, který ve třech případech potrat připouští. Proto se ve výročí 1050 let křtu Polska obracíme na všechny lidi dobré vůle, na věřící i nevěřící, aby zahájili kroky, jejichž cílem bude plná právní ochrana života nenarozených. Prosíme členy parlamentu a vlády, aby se ujali zákonodárné iniciativy a připravili programy, které by zajistili konkrétní pomoc rodičům nemocných a postižených dětí a dětí počatých při znásilnění. Prosíme všechny Poláky o modlitbu na úmysl plné ochrany lidského života od početí do přirozené smrti, a to jak v naší vlasti, tak i za jejími hranicemi.“

Pod prohlášením jsou podepsáni Abp. Stanisław Gądecki, metropolita poznaňský a předseda PBK, Abp. Marek Jędraszewski, metropolita lodžský a místopředseda PBK a Bp. Artur G. Miziński, generální sekretář PBK.

<http://episkopat.pl>; překlad Martin Čejka

Kardinál Duka vyzval čínského prezidenta k respektování lidských práv

Pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka OP, který se 29. března 2016 zúčastnil státní večeře s čínským prezidentem Si Ťin-pchingem, využil této příležitosti, aby čínskému prezidentu předal knihu představující dílo Bohuslava Reynka a dopis, ve kterém mimo jiné píše, že návrat náboženské svobody v Číně není možný bez respektování občanských a lidských práv.

Kardinál Duka k předání dopisu čínskému prezidentovi mj. řekl: „Jako představitel římskokatolické církve nemohu nevidět osud bratří a sester naší Církve v Čínské lidové republice. Pronásledování čínských věřících bylo mnohem krutější a bolestnější, než bylo za komunistického režimu u nás. Tak jako mně nikdy nebyl lhostejný osud kardinála Berana, nemůže mně být lhostejný ani osud kardinála Kunga. Význam a moc skupiny zemí BRICS (mezi nimiž hraje významnou roli se svým politickým systémem Čínská lidová republika), se kterými vstupuje do mnoha obchodních jednání jak Evropská unie, tak i země Severoatlantické aliance, tak vyvolává řadu otázek.

Svou přítomnost na večeři s čínským prezidentem chápu jako manifestaci náboženské svobody. Chci, aby čínský host viděl, že v demokratické zemi je církev a věřící vůbec nedílnou součástí společnosti.

V Čínské lidové republice se podle oficiálních zdrojů více než jedna třetina obyvatel hlásí k duchovnímu životu a k modlitbě. Patří mezi ně vedle buddhistů či taoistů i téměř sto milionů křesťanů. Z nich je 12 milionů (někteří ovšem uvádějí i 20 milionů) věřících římskokatolické církve se 70 biskupy, kteří omezeně vykonávají svůj úřad, a 40 biskupů, kteří pracují v ilegalitě.

Nechci k celé problematice přistupovat jako nezúčastněný komentátor, který vemi snadno zaujímá kritický postoj. Snažím se, nakolik je to možné, pomoci. Nemohu jinak, než jednat ve prospěch věřících křesťanů, resp. členů mé Církve. Můj postoj odpovídá i církevní politice papeže Benedikta XVI. anebo současného papeže Františka.“

apha.cz

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>.

SLOVO KNĚZE

Proběhl Národní pochod pro život. Vydařený – Bohu díky. Povzbudivé kázání otce kardinála Dominika Duky v zaplněné katedrále, zdařilý program pro děti i dospělé na Klárově, krásné počasí, ale hlavně pokojné a radostné výrazy tisíců účastníků, zvláště rodičů a dětí. Vlajky a balónky, bílé kříže a pestré nápisy, to vše šlo památnými ulicemi Prahy až k soše svatého Václava. Modlitba, požehnání biskupů a svatováclavský chorál pak završily Pochod solidarity s nejmenšími a také s těmi, kteří tlaku na umělý potrat čelí.

V souvislosti s ochranou života se někdy mluví o tom, že člověk před narozením, resp. v prvním trimestru, je jen potenciální člověk, že mu tedy ještě něco chybí, aby byl aktuálně člověkem. Tento názor uplatňují i zastánci umělých potratů. Říkají, že nejde-li aktuálně o člověka, není zas až tak špatné zbit ho života, když jsou pro to rozumné důvody. Jakkoli tělesná nevyvinutost lidského embrya evokuje názor potenciality jeho bytí, domnívám se, že jde o názor mylný a, jak vidíme, pro život těch malíčkových nebezpečný.

Je nesporné, že v pozemské části lidského života dochází k neustálým změnám. Lidské tělo je stále v pohybu. Člověk získává i pozbývá různé vlastnosti, dovednosti a vědomosti. Tyto všechny budoucí životní změny jsou, dokud nenastanou, skutečné potenciemi (možnostmi). Jsou však na úrovni proměnných vlastností (akcidentů) a nezasahují podstatu (substanci) člověka. Naopak, všechny životní změny vyžadují identickou substanci člověka a neměnnou lidskou přirozenost, která tyto změny umožňuje. Lapidárně řečeno, aby se člověk mohl vyvíjet, musí aktuálně existovat.

Dnes víme, kdy dochází k substanciální změně, při které vzniká člověk. Je to v okamžiku spojení lidských gamet. Mateřská a otcovská buňka spoluvytváří zygotu – organismus nového člověka. Od této chvíle je zde aktuálně přítomen jedinec s lidskou přirozeností, který začíná svůj životní rozvoj a příběh. Tento člověk má stejnou důstojnost a právo na život jako každý jiný.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP, rektor baziliky a strážce hrobu svatě Zdislavy

KRISTŮV POKOJ NEROZDĚLUJE, ALE SJEDNOCUJE

Homilie papeže Františka při mši svaté o neděli Božího milosrdenství

Skutky milosrdenství. Kostel svatého Kříže, Gilling East, Yorkshire. Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

„Ježíš vykonal před svými učedníky ještě mnoho jiných zázraků, ale o těch v této knize není řeč“ (Jan 20,30). Evangelium je kniha o Božím milosrdenství, k přečtení a k opětovnému čtení, protože to, co Ježíš řekl a učinil, je výrazem Otcova milosrdenství. Ne všechno však bylo zapsáno; evangelium milosrdenství zůstává *otevřenou knihou*, kam je třeba neustále zapisovat znamení Kristových učedníků, konkrétní gesta lásky, jež nejlépe dosvědčují milosrdenství. Všichni jsme povoláni stát se živými pisateli evangelia, nositeli dobré zvěsti pro každého muže a ženu dneška. Můžeme tak činit prokazováním skutků tělesného a duchovního milosrdenství, jež jsou součástí *křesťanského životního stylu*. Těmito jednoduchými a mocnými gesty, někdy dokonce neviditelnými, můžeme navštěvovat potřebné a přinášet jim Boží něhu a útěchu. Tak pokračuje to, co uskutečnil Ježíš v den Velikonoc, když do srdcí vystrašených učedníků vлил Otcovo milosrdenství, Ducha Svatého, který odpouští hříchy a dává radost.

Vycházet ze sebe

Ve vyprávění, které jsme slyšeli, se však vyskytuje zřetelný kontrast: na jedné

straně je tu *bázeň* učedníků, kteří zamykají dveře; na druhé Ježíšovo *poslání*, které je vede do světa, aby nesli zvěst odpuštění. Tento kontrast může být také v nás. Je to vnitřní boj mezi uzamčeností srdce a povoláním lásky k odemčení zavřených dveří a vyjití z nás samotných.

Evangelium milosrdenství zůstává otevřenou knihou, kam je třeba neustále zapisovat znamení Kristových učedníků, konkrétní gesta lásky.

Kristus, který z lásky vstoupil zavřenými dveřmi hříchu, smrti a pekel, touží vstoupit do každého, aby dokořán otevřel zavřené brány srdce. On, který vzkříšením přemohl strach a bázeň, které nás uvězní, chce dokořán otevřít naše zavřené dveře a pověřit nás posláním. Cesta, kterou nám vzkříšený Mistr ukazuje, je jednosměrná, vede pouze jedním směrem, vede nás, abychom vycházeli ze sebe a dosvědčovali hojivou moc lásky, kterou

si nás získal. Vidíme před sebou často raněné a bázlivé lidstvo, které nosí jizvy bolesti a nejistoty. V hluboce prožitém volání po milosrdenství a pokoji slyšíme dnes každý z nás důvěřivě Ježíšovo povolání: „Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás“ (v. 21).

Dotýkat se ran

Každá nemohoucnost může v Božím milosrdenství nalézt účinnou pomoc. Jeho milosrdenství se totiž nezastavuje opodál, přeje si jít vstříc každé nouzi a osvobodovat z mnoha forem otroctví, které sužují náš svět. Chce dosáhnout na rány každého, aby je zahojil. Být *apoštoly milosrdenství* znamená dotýkat se jeho ran a hladit je. Jsou přítomné také dnes na těle a duši jeho bratří a sester. Když tyto rány hojíme, vyznáváme Ježíše, zpřítomňujeme jej a ožívujeme; umožňujeme druhým, aby se rukou dotkli jeho milosrdenství a uznali: „Pán a Bůh“ (srov. v. 28), jako to učinil apoštol Tomáš. To je poslání, které je nám svěřeno. Tolik lidí žádá, aby se jim dostalo *slyšení* a *pochopení*. Evangelium milosrdenství skrze hlásání a zapisování do života hledá lidi trpělivého a otevřeného srdce, „milosrdné Samaritány“, kteří dovedou soucítit a ztišit se před tajemstvím bratra a sestry; žádá velkorysé a radostné služebníky, kteří mají rádi druhé zdarma a nic nežádají zpět.

Přinášet Kristův pokoj

„Pokoj vám“ (v. 21) – to je pozdrav, kterým se Kristus obrací ke svým učedníkům; je to stejný pokoj, který očekávají lidé naší doby. Není to vyjednaný mír, není to pozastavení něčeho, co se nedáří: je to *jeho* pokoj, který vychází ze srdce Zmrtvýchvstalého, pokoj, který přemohl hřích, smrt a strach. Je to pokoj, který nerozděluje, ale sjednocuje; je to pokoj, který nenechává o samotě, ale dává nám pocítit, že jsme přijímáni a milováni; je to pokoj, který trvá v bolesti a dává roz-

kvést naději. Tento pokoj se stejně jako o Velikonocích vždycky rodí a obrozuje Božím odpuštěním, které srdci odnímá nepokoj. Být *nositelem jeho pokoje* – takové je poslání svěřené Církvi v den Velikonoc. Narodili jsme se v Kristu jako nástroje smíření, abychom nesli všem Otcovo odpuštění a ve znameních milosrdenství zjevovali čirou láskou jeho tvář.

Responsoriální žalm praví: „Jeho milosrdenství trvá navěky“ (117/118, 2). Jeho milosrdenství je opravdu věčné, nekončí, nevyčerpá se, nevzdává se před uzavřeností a nikdy se neunaví. V tomto „navěky“ nacházíme oporu ve chvílích zkoušky a slabosti, protože máme jistotu, že Bůh nás neopouští, zůstává s námi navždy. Děkuje se za tuto jeho tak obrov-

skou lásku, kterou nemůžeme pochopit. Je preveliká. Prosme o milost, aby nás nikdy neomrzelo čerpat z Otcova milosrdenství a nést je do světa; prosme, abychom byli milosrdní a všude šířili moc evangelia a abychom napsali ty stránky evangelia, které apoštol Jan nenapsal.

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana (Mezitimulky redakce)

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Mons. Vinçenc Prennushi OFM

Komunistická moc v Albánii se nezastavila před vězněním básníků, spisovatelů, řeholníků, kněží ani biskupů. Výjimečnou postavu albánského náboženského života představuje arcibiskup Vinçenc Prennushi OFM, básník, spisovatel a martýr věrnosti Kristu a Církvi.

V šlépějích svatého Františka

Narodil se 4. září 1885 ve Shkodrë a rodiče mu dali při křtu jméno Kolë (Mikuláš). Jeho otec Gjon Prennushi pracoval jako obchodník. V rodném městě prožil studia na místním katolickém gymnáziu. V roce 1900 vstoupil do františkánského řádu a přijal jméno Vinçenc. Připojil se rovněž k národnímu hnutí proti osmanské nadvládě v zemi, za což byl krátce vězněn. Po vstupní formaci v klášteře v Tronshanu byl poslán na studia filosofie a teologie do Salzburgu. Zde také v roce 1904 složil věčné sliby. Na kněze byl vysvěcen 19. března 1908 v Innsbrucku. Během studií v Rakousku-Uhersku se dokonale naučil německy a slušně několik dalších světových jazyků. Od roku 1908 pracoval jako ředitel františkánského nakladatelství, následně vedl církevní školu ve Shkodrë. Do roku 1936 byl rovněž provinciálem františkánského řádu v zemi.

Národní buditel

Velkou část svého času věnoval spisovatelské a publicistické činnosti. Spolu s Gjergjem Fishtou a Ndre Mjedou patřil k nejznámějším albánským autorům své doby. Skládal přírodní a spirituální poezii (např. sbírka *Listy a květy*). Psal rovněž životopisy, katecheze, sbírky esejů o společ-

Mons. Vinçenc Prennushi OFM. Foto: Wikipedia

čenských a politických tématech. Výborná znalost němčiny mu umožnila překládat díla německého romantismu, přeložil do albánštiny také například Dantovo dílo či Sienkiewiczův *Quo vadis*. Byl také redaktorem katolických periodik *Hylli i Dritës* nebo *Zani i Shen Ndout*. Celý život se věnoval rovněž sbírání albánského folkloru, především lidových písní. Rovněž se spolupodílel na sepsání prvních pravidel spisovného albánského jazyka.

Primasem albánské Církve v těžké době

27. ledna 1936 ho papež Pius XI. jmenoval biskupem diecéze Sapa a 19. března 1936 přijal biskupské svěcení z rukou apoštolského delegáta v Albánii arcibiskupa Giovanniho Battisty della Pietra. Biskupskou funkci vykonával až do roku 1940. 26. ledna 1940 jej papež Pius XII. jmenoval arcibiskupem metropolitní arcidiecéze Durrës – Tirana. Po smrti arcibiskupa Gaspera Thacih se stal primasem katolické církve v Albánii. Poté, co komunisté v roce 1945 převzali moc v zemi, vedl jednání s představiteli nového režimu, včetně samotného vůdce a diktátora Envera Hodži. Navzdory nátlaku odmítl vypovědět vztahy ke Svatému stolci, přijmout podřízení Církve státní kontrole a souhlasit s vytvořením národní církve. Svou věrností Církvi a papeži se stal v očích nových mocipánů nepohodlným hierarchou, kterého je nutno odstranit.

Za věrnost dvacet let žaláře

V únoru 1947 byl arcibiskup Prennushi zatčen a během vyšetřování krutě mučen. Vyšetřovatelé mu svázali ruce i nohy a zavěsily ho na tyč ke stropu v koupelně. Pak jej mlátili klackem, dokud neodmlel. Když tyto zážitky popisoval později svým

spoluvěznům, přirovnal sám sebe ke krávkě pověšené v udírně. Po vyšetřování byl postaven před vojenský soud. Byl obviněn ze špionáže ve prospěch západních zemí a kolaborace s okupantským fašistickým režimem za druhé světové války. V průběhu soudního líčení jej prokurátor nazýval slovy jako kolaborant, fašista, reakční duchovní, agent Vatikánu. 18. prosince 1947 jej tribunál soudu odsoudil

na 20 let odnětí svobody. Arcibiskup reagoval: „Ve svém životě jsem nikdy nesmyslel a nejednal úmyslně zle proti svému bližnímu. Snažil jsem se konat dobro ve prospěch všech, bez jakéhokoliv omezení.“ Svůj trest si odpykával ve věznici v Durrës. Trpěl v důsledku ubohých podmínek, chatrného zdraví i těžké fyzické práce. Zemřel ve vězeňském špitále 19. března 1949. Jeho tělesné ostatky

byly umístěny v katedrále svatě Lucie v Durrës. V současné době probíhá proces jeho blahorečení.

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů

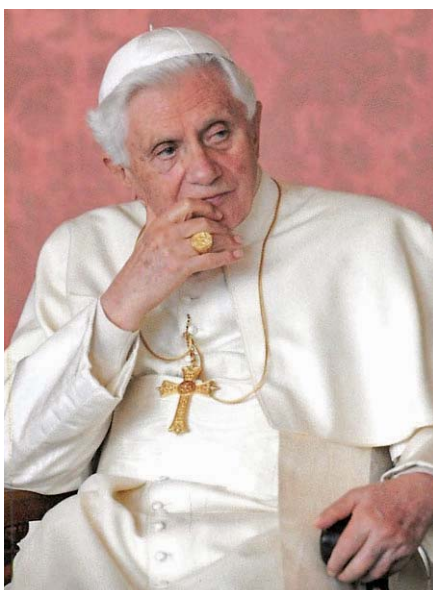
MILOSRDENSTVÍ V KŘESŤANSKÉ VÍŘE

Rozhovor s emeritním papežem Benediktem XVI.

Na pozadí otázek o absenci Boha v dnešním světě, nauce o ospravedlnění a věčném zavržení představuje emeritní papež Benedikt XVI. v rozhovoru s belgickým teologem P. Jacquesem Servaisem SJ ústřední roli milosrdenství v křesťanské víře.

Svatosti, tématem letošního studijního symposia (8.–10. října 2015) pořádaného rektorátem kostela del Gesù v Římě je ospravedlnění z víry. Poslední díl Vašich Opera omnia klade důraz na Vaše zásadní tvrzení: „Víra není idea, nýbrž život.“ V souvislosti se známým pavlovským výrazem (Řím 3,28) jste mluvil o dvojí transcendenci: „Víra je dar, který věřící sdílají ve společenství, jež je plodem Božího daru“ (Glaube ist Gabe durch die Gemeinschaft, die sich selbst gegeben wird – GS IV, 512). Mohl byste vysvětlit, co jste tím měl na mysli, přirozeně s ohledem na skutečnost, že předmětem našeho symposia je objasnění pastorální teologie a oživení duchovní zkušenosti věřících?

Jde o otázku, co je to víra a jak dojít k víře. Na jedné straně je víra hluboký osobní kontakt s Bohem, dotýká se mě v mém nejnějnějším tkanivu a staví mne před živého Boha v absolutní bezprostřednosti, takže s ním mohu mluvit, mít jej rád a být s ním ve společenství. Zároveň má však tato maximálně osobní skutečnost neoddelitelně co do činění se společenstvím. Podstatou víry je skutečnost mého začlenění do plurálu Božích dětí, do putujícího společenství

Emeritní papež Benedikt XVI.
Foto: <http://www.redemptorists.co.uk>

bratří a sester. Víra pochází ze slyšení (*fides ex auditu*), učí svatý Pavel. Slyšení vždycky předpokládá někoho druhého. Víra není produktem reflexe, ani snahou proniknout své vlastní bytí. Obojí může být přítomno, ale neobejde se bez slyšení, kterým mne zvnějšku Bůh oslovuje, počínaje dějinami, jejichž je tvůrcem. Abych mohl věřit, potřebuji svěd-

ky, kteří se setkali s Bohem a zpřístupnili mi jej. Církev neučinila sama sebe, byla stvořena Bohem, který ji stále utváří. To má svůj výraz ve svátostech, především ve křtu. Vstupuji do Církve nikoli nějakým byrokratickým úkonem, nýbrž skrze tuto svátost. Znamená to, že jsem přijat do společenství, které nezačalo samo od sebe a sahá za sebe. Pastorační, která má v úmyslu formovat duchovní zkušenost věřících, musí vycházet z těchto zásadních daností. Je nezbytné opustit ideu Církve, která produkuje sama sebe, a dát vyniknout tomu, že Církev se stává společenstvím v přijímání Kristova těla. Musí přivádět k setkání s Ježíšem Kristem a vést k jeho svátostné přítomnosti.

Když jste byl prefektem Kongregace pro nauku víry a komentoval jste Společné prohlášení katolické církve a Světové luterské federace o ospravedlnění z víry z 31. října 1999, poukázal jste na rozdílnou Luterovu mentalitu, pokud jde o otázku spásy a otázku blahoslavenství, jak ji on kladl. Luterově náboženské zkušenosti dominovala hrůza před Božím hněvem, což je pocit, který je poněkud cizí dnešnímu člověku, poznamenanému spíše pocitem absence Boha (srov.

Váš článek pro časopis *Communio* z roku 2000, 430). Může Pavlovo učení o ospravedlnění z víry v tomto novém kontextu dosáhnout „náboženskou“ nebo alespoň „elementární“ zkušenost našich současníků?

Napřed bych znovu zdůraznil, co jsem k této problematice napsal ve zmíněném časopise. U dnešního člověka ve srovnání s Lutherovou dobou a vzhledem ke klasické perspektivě křesťanské víry došlo k určitému převratu, neboť už to není člověk, který věří, že potřebuje být před Bohem ospravedlněn, nýbrž domnívá se, že Bůh by se měl ospravedlnit za všechny hrůzy, které ve světě jsou, za bídu lidské bytosti a za všechno, co v posledku závisí na něm. V této souvislosti považují za příznačné to, že katolický teolog dokonce přímo a formálně toto převrácení přijímá: Kristus prý netrpěl za hříchy lidí, ale takřkajíc smazal Boží viny. A třebaže většina křesťanů nesdílí tak drastické převrácení naší víry, lze říci, že z toho všeho vychází najevo základní tendence naší doby. Když Johann Baptist Metz tvrdí, že dnešní teologie musí být „vnímavá pro teodiceu“ (*theodizeempfindlich*), zdůrazňuje pozitivním způsobem tentýž problém. Odhlédneme-li od takto radikálního popření církevního pojetí vztahu mezi Bohem a člověkem, má dnešní člověk zcela povšechný dojem, že Bůh nemůže většinu lidstva nechat jít do záhuby. Kdysi typická starost o spásu se tedy vytratila. Nicméně, podle mého názoru, nadále a jinak trvá pocit, že potřebujeme milost a odpuštění.

Pro mne je „znamením času“ skutečnost, že pojem Božího milosrdenství se stále více stává ústředním a dominantním, počínaje sestrou Faustýnou. Její vize různými způsoby hluboce odrážejí tento obraz Boží, který je vlastní dnešnímu člověku, i lidskou touhu po božské dobrotě. Papež Jan Pavel II. byl hluboce proniknut tímto podnětem, ačkoli se to ne vždycky výslovně projevovalo. Určitě však není náhoda, že jeho poslední kniha, která vyšla těsně před jeho smrtí, mluví o Božím milosrdenství. Na základě zkušeností, ve kterých již od prvních let svého života vnímal veškerou krutost lidí, prohlašuje, že milosrdenství je jedinou pravou a poslední účinnou reakcí na moc zla.

Foto: Flickr, Jubilee of Mercy © im.va – Riccardo Rossi (CC BY-NC-SA 2.0)

Jedině tam, kde je milosrdenství, končí krutost, končí zlo a násilí. Papež František se nachází plně v této linii. Jeho pastorační praxe se vyjadřuje právě tím, že k nám nepřetržitě promlouvá o Božím milosrdenství. Milosrdenství je tím, co nás žene k Bohu, zatímco jeho spravedlnost nás děsí. Podle mého mínění tím vychází najevo, že pod patinou sebejis-

Uprostřed tvrdosti technizovaného světa, kde se na city už nebere zřetel, roste očekávání spásonosné lásky, která bude dána zdarma.

toty a sebeospravedlnění skrývá dnešní člověk hluboké poznání svých ran a svojí nehodnosti před Bohem. Člověk očekává milosrdenství. Určitě není náhoda, že podobenství o milosrdném Samaritánovi je pro současníky obzvláště přitažlivé. A nejenom proto, že v něm je silně zdůrazněna sociální složka křesťanské existence, ani proto, že se v něm Samaritán, nenáboženský člověk, jeví ve srovnání s náboženskými představiteli jako ten, kdo jedná opravdu v souladu s Bohem, zatímco oficiální náboženští představitelé jsou vůči Bohu takřkajíc imunní. Je

zřejmé, že modernímu člověku se to líbí. Zdá se mi však stejně důležité, že lidé v hloubi očekávají, že jim Samaritán přijde na pomoc, že se k nim skloní, nalije olej do jejich ran, postará se o ně a uzdraví je. V posledku totiž vědí, že potřebují Boží milosrdenství a jemnocit. Uprostřed tvrdosti technizovaného světa, kde se na city už nebere zřetel, však roste očekávání spásonosné lásky, která bude dána zdarma. Domnívám se, že z hlediska Božího milosrdenství, které všichni hledají, je možné také dnes interpretovat základní jádro nauky o ospravedlnění a nechat vyjít najevo plnost jeho významu.

Když Anselm říká, že Kristus musel zemřít na kříži, aby odčinil nekonečnou urážku učiněnou Bohu a tak obnovil porušený řád, užívá přitom jazyk, který je pro moderního člověka obtížně přijatelný. Tímto vyjadřováním hrozí, že vznikne obraz hněvajícího se Boha, který byl uražen hříchem člověka, a ocitl se v emotivním stavu vzteku a agresivity, jež známe z vlastní zkušenosti. Jak je možné mluvit o Boží spravedlnosti, aniž by to ohrozilo – dnes již věřícími přijatou – jistotu, že Bůh křesťanů je Bohem „nekonečně milosrdným“ (Ef 2,4)?

Koncepce svatého Anselma je pro nás dnes zajisté nesrozumitelná. Naším úkolem je pokusit se znovu pochopit pravdu, která se skrývá za tímto způsobem vyjad-

řování. Za sebe formuluji k tomuto bodu tři hlediska:

a) Protiklad mezi Otcem, který klade absolutní důraz na spravedlnost, a Synem, který je poslušen Otce a z poslušnosti přijímá krutý požadavek spravedlnosti, není nepochopitelný pouze dnes, ale na základě trojiční teologie je mylný sám o sobě. Otec a Syn jsou jedno a jejich vůle je *ab intrinseco* (z vnitřního popudu) jedna jediná. Když Syn v Getsemanské zahradě zápasí s Otcovou vůlí, nejde o přijetí Otcova krutého ustanovení, nýbrž o vtažení lidství do Boží vůle. K tomuto vztahu dvou vůlí Otce a Syna se ještě budeme muset vrátit.

b) Proč tedy kříž a odčinění vin? V zákrutech moderního myšlení, o nichž byla řeč výše, lze formulovat nově odpověď na tyto otázky. Postavme se před neuvěřitelné množství zla, násilí, lži, nenávisti, krutosti a pýchy, které zachvacuje a pustoší celý svět. Tuto masu zla jednoduše nemůže prohlásit za neexistující ani Bůh. Musí nastat očista, zpracování a potření. Starozákonní Izrael byl přesvědčen, že každodenní oběť za hříchy a zejména velká liturgie dne smíření (*jom kipur*) byly nezbytné jako protiváha k mase zla, které je ve světě přítomno, a jedině tímto vyvážením mohl svět zůstat snesitelným. Když přestaly chrámové oběti, bylo třeba se tázat, co postavit proti převažující moci zla a jak nalézt její protiváhu. Křesťané věděli, že zničený chrám byl nahrazen vzkríšeným tělem ukřižovaného Pána a že v jeho radikální a nezměrné lásce vznikla protiváha k nezměrné přítomnosti zla. Věděli také, že tváří v tvář přesile zla mohla stačit jedině nekonečná láska, jedině nekonečné odčinění. Věděli, že ukřižovaný a vzkríšený Kristus je moc, která se může postavit proti zlu a která spasí svět. A na tomto základě budou také moci porozumět smyslu svého utrpení, které je včleněno do Kristovy trpící lásky a je součástí její vykupitelské moci. Výše jsem citoval teologa, podle něhož Bůh musel trpět za svoje viny ve vztahu ke světu. Nyní z této obrácené perspektivy plyne následující pravda: Bůh jednoduše nemůže masu zla vyvěrající ze svobody, kterou on sám udělil, ponechat tak, jak je. Jedině on tím, že se přijde účastnit utrpení světa, může vykoupit svět.

c) Na těchto základech je patrnější vztah mezi Otcem a Synem. Ocituji v této souvislosti jednu pasáž z de Lubacovy knihy o Origenovi, která se mi zdá velice jasná: „Vykupitel vstoupil na svět ze soucitu k lidskému rodu. Vzal na sebe naše strasti ještě předtím, než byl ukřižován, ba dokonce ještě před tím, nežli se k nám sklonil, aby přijal naše tělo: kdyby je nepoznal předtím, nebyl by přišel vzít na sebe náš lidský život. Čím však byly ony strasti, které kvůli nám

Foto: Flickr, Nick in exilio (CC BY-NC 2.0)

Závaznost víry se stala problematickou. Pokud se někdo může spasit také jinak, přestává být zřejmé, proč by měl být požadavky křesťanské víry a morálky vázán samotný křesťan.

zakoušel předem? Byla to trýzeň lásky. Copak ale sám Otec, Bůh veškerenstva, který překypuje velkodušností, trpělivostí, milosrdenstvím a soucitem, tím v určitém smyslu netrpí rovněž? „Hospodin, tvůj Bůh, tě nesl, jako člověk nosí své dítě, po celou cestu, kterou jste šli, až jste došli na toto místo“ (Dt 1,31). Bůh k nám zaujímá vztah, podobně jako Syn Boží bere na sebe naše utrpení. Samotný Otec nepostrádá vášně! Je-li vzýván, potom musí znát milosrdenství a soucit. Vnímá trýzeň lásky (*Homilie k Ezechielevi 6,6*).“ V některých krajích Německa

existovala velmi dojemná pobožnost, ve které se rozjímalo o *bídě Boží* (*die Not Gottes*) – „Boží nouzi“. Vybabuje se mi působivý obraz představující trpícího Otce, který otcovsky vnitřně sdílí Synovo utrpení. Také obraz „trůnu milosti“ je součástí této pobožnosti: Otec drží kříž a ukřižovaného, laskavě se nad ním sklání a takříkajíc společně je na kříži také. Grandiózně a čistě je tak zachyceno, co znamená Boží milosrdenství a Boží účast na utrpení člověka. Nejedná se o krutou spravedlnost, ani o fanatismus Otce, nýbrž o pravdu a realitu stvoření: opravdové vnitřní překonání zla je vposledku uskutečnitelné pouze utrpením lásky.

Ignác z Loyoly v Duchovních cvičeních nepoužívá na rozdíl od svatého Pavla starozákonní obrazy pomsty (viz 2 Sol 1,5–9), neméně však vybízí k rozjímání o lidech, kteří „sestupují do pekla“ (č. 102), a to „bezpočetně mnozí za méně hříchů, než jsem spáchal já“ (č. 52). V tomto duchu žil svatý František Xaverský svoji pastorační činnost. Byl přesvědčen, že se má pokusit zachránit z děsivého údělu věčného zavržení pokud možno co nejvíce „nevěřících“. Tato nauka byla formulována na Tridentuském koncilu sentencí o soudu nad dobrými a zlými, potom radikalizována jansenisty a mnohem obšírněji převzata Katechismem katolické církve (633, 1037). Lze říci, že v tomto bodě došlo v posledních desetiletích k nějakému „vývoji dogmatu“, na který by měl Katechismus nutně brát zřetel?

Není pochyb o tom, že v tomto bodě stojíme před hlubokou evolucí dogmatu. Zatímco otcové a teologové středověku se ještě mohli domnívat, že se v podstatě celé lidstvo stalo katolickým a že pohanství existuje pouze na okraji, objev nového světa na počátku novověku radikálně změnil perspektivy. V druhé polovině minulého století se zcela ujalo mínění, že Bůh nemůže nechat jít do záhuby všechny nepokřtěné a čistě přirozené štěstí není ani pro ně reálnou odpovědí na otázku lidské existence. Velcí misionáři 16. století byli ještě přesvědčeni, že kdo není pokřtěn, je navždy zavržen, což vysvětluje jejich misionářské nasazení. V katolické církvi po Druhém vatikánském koncilu však toto přesvědčení bylo

zcela opuštěno. Z toho plyne dvojnásobná krize. Na jedné straně se zdá, že se tím odnímá motivace k dalšímu misijnímu nadšení. Proč by měli být lidé přesvědčováni k přijetí křesťanské víry, když se mohou spasit i bez ní? Avšak také pro křesťany vyvstala otázka. Stala se totiž problematickou závaznost víry a její životní formy. Pokud se někdo může spasit také jinak, přestává být nakonec zřejmé, proč by měl být vázán požadavky křesťanské víry a její morálky samotný křesťan. Jestliže však víra a spása už nejsou vzájemně propojeny, ztrácí motivaci také víra. V posledních letech došlo k několika pokusům o formulaci smíření všeobecné nezbytnosti křesťanské víry s možností být spasen i bez ní.

Připomenu tady dvě: je to předně velmi známá teze Karla Rahnera o anonymních křesťanech. Tvrdí v ní, že skutečně podstatný základ křesťanské existence, který je rozhodující v řádu spásy, v transcendentální struktuře našeho vědomí, spočívá v otevřenosti ke všemu jinému, směrem ke sjednocení s Bohem. Křesťanská víra údajně vede k uvědomění si toho, co je v člověku jako takovém strukturální. Když se tedy člověk přijme v podstatě svého bytí, naplňuje podstatu křesťanského bytí, přestože jej pojmově nezná. Křesťanské se tedy rovná lidskému, a v tomto smyslu je křesťanem každý člověk, který přijímá sám sebe, třebaže si to neuvědomuje. Je pravda, že tato teorie je podmanivá, avšak redukuje křesťanství na pouhou vědomou prezentaci toho, čím je lidská bytost sama o sobě, a odhlíží tudíž od dramatu změny a obnovy, která má v křesťanství ústřední postavení. Ještě méně přijatelné je řešení, které nabízejí teorie náboženského pluralismu, podle nichž všechna náboženská vyznání představují – každé svým způsobem – určitou cestu ke spásě, a v tomto smyslu je třeba považovat jejich účinky za rovnocenné. Kritika náboženství, kterou předkládá Starý zákon, Nový zákon a prvotní církev je podstatně realističtější, konkrétnější a pravdivější ve svém pečlivém zkoumání různých náboženských vyznání. Tak zjednodušující receptce neodpovídá závažnosti otázky.

Připomeňme nakonec zejména Henriho de Lubaca a spolu s ním některé

další teology, kteří položili důraz na pojem zástupného prostřednictví. U nich je pro-existence Krista výrazem základního postoje křesťanské existence a Církve jako takové. Je pravda, že problém není zcela vyřešen, ale zdá se mi, že jde o vskutku zásadní intuici, týkající se existence každého křesťana. Kristus jako jediný byl a je pro všechny, a křesťané, kteří ve velkole-

Kristus jako jediný byl a je pro všechny, a křesťané, kteří ve velkolepém obraze svatého Pavla tvoří v tomto světě jeho tělo, mají účast na tomto bytí-pro. Křesťané nejsou sami pro sebe, nýbrž s Kristem pro druhé.

Foto: Flickr, Alessandro Grusso (CC BY-NC-ND 2.0)

pém obraze svatého Pavla tvoří v tomto světě jeho tělo, mají účast na tomto bytí-pro. Křesťané nejsou sami pro sebe, nýbrž s Kristem pro druhé. Není to však zvláštní vstupenka do věčné blaženosti, nýbrž povolání tvořit společně celek. To, co člověk potřebuje ke spásě, je vnitřní otevřenost ve vztahu k Bohu, niterné očekávání a přílnutí k Bohu. To na druhé straně také znamená, že my spolu s Pánem, s nímž jsme se setkali, jdeme vstříc druhým ve snaze učinit pro ně viditelným

příchod Boha v Kristu. Je jasné, že je zapotřebí reflektovat celou tuto otázku.

Podle mnoha tzv. „laicistů“, poznamenaných ateismem 19. a 20. století, jak jste zmínil, je nikoli člověk, ale spíše Bůh – pokud existuje – tím, kdo by se měl zodpovídat za nespravedlnosti, za utrpení nevinných a za cynismus moci, jehož jsme ve světě a v dějinách bezmocnými svědky (srov. Spe salvi, č. 42). Ve svojí knize Ježíš Nazaretský přisvědčujete tomu, co je pro ně – i pro nás – pohoršením: „Bezpráví, zlo jako realita nemůže být prostě ignorováno, ponecháno tak, jak je. Musí být zpracováno, poráženo. Jen to je pravé milosrdenství.“ (Ježíš Nazaretský II., Barrister 2011, str. 89). V jakém smyslu je svátost smíření jedním z míst, kde dochází k „odčinění“ spáchaného zla?

Snažil jsem se souhrně vyložit základní body týkající se tohoto problému v odpovědi na třetí otázku. Protiváha k vládě zla může spočívat v první řadě jenom v božsko-lidské lásce Ježíše Krista, která je vždycky větší než jakákoli možná moc zla. Je však nezbytné, abychom se včlenili do této odpovědi, kterou dává Bůh prostřednictvím Ježíše Krista. Třebaže jednotlivec je zodpovědný za zlomek zla, a je tudíž spoluvíníkem jeho moci, spolu s Kristem může přesto „doplňovat to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap“ (srov. Kol 1,24). Svátost pokání má na tomto poli jistě důležitou roli. Znamená, že se necháváme neustále utvářet a přetvářet Kristem a neustále přecházíme od těch, kdo pustoší, k tomu, kdo zachraňuje.

L'Osservatore Romano 17. března 2016

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana

Rozhovor byl publikován v knize Per mezzo della fede. Dottrina della giustificazione ed esperienza di Dio nella predicazione della Chiesa e negli Esercizi Spirituali a cura del gesuita Daniele Libanori, Cisicello Balsamo, Edizioni San Paolo, 2016, str. 208 (Prostřednictvím víry. Nauka o ospravedlnění a zkušenost Boha v hlásání Církve a v Duchovních cvičeních). Vznikl před půl rokem z iniciativy belgického teologa P. Jacquesa Servaise SJ jako příspěvek na symposium pořádané ve dnech 8.–10. října 2015 při římském kostele del Gesù a byl přečten německy mons. Georgem Gänsweinem.

PRCHAJÍCÍ UPRCHLÍCI

Kolem skupiny iráckých křesťanů, kteří odjeli z Česka do Německa, aby se tam měli lépe, se strhla hotová bouře hněvu. Nešťastní čeští křesťané, kteří do záchrany Iráčanů vložili spoustu času, energie a vlastních peněz, jsou obviňováni z podvodu a vlastního obohacování a přehlíží se, že Generace 21 není žádná neomarxistická neziskovka, kde pracují lidé za peníze (a ne malé). Bývalý politik, který se zřejmě opomněl podívat do zrcadla, označuje Iráčany za „vyžírky“, atd., atp.

Protože mým prvním společenským angažmá po převratu byla funkce vládního zmocněnce pro uprchlíky, dovolím si k věci přičinit pár poznámek.

Jedním z omylů, který se vyskytuje ve většině textů, je zaměňování nebezpečí života a hmotné nouze. Zažila jsem případy prchajících, jimž hrozila smrt od politických nepřátel, kteří se zmocnili vlády v jejich zemi, aniž by to byli chudí nebo ožebračení lidé, a naopak ožebračení lidé, kteří politicky nebo nábožensky nebyli nejohroženější – navíc při společenských změnách se nebezpečí pro konkrétní osoby nebo skupiny osob může den ze dne změnit.

To, že přenášení spících nemluvnat bylo „divadlo“ (*Protiproud*), asi odmít-

ne každý, kdo musel někdy cestovat veřejnou dopravou s malými dětmi. To, že pokus o ochranu křesťanů byl součástí neomarxisty organizovaného migračního průmyslu západní Evropy (tamtéž), odmítne ten, kdo zná názory většiny konzervativnějších křesťanů, ať evangelikálů nebo katolíků. Jsou-li nám protivní levicovní křesťané, kteří mají plná ústa lidskosti, aniž by pro lidi v uprchlické

Dnes je společnost zmítána hysterií, kterou rozpoutali levičáci označující za „fašistu“ každého, kdo klade věčné otázky.

nouzi hnuli prstem, neměli bychom útočit na konzervativce, kteří podobné řeči nevedou, ale přikročí k činu – s vědomím rizika neúspěchu.

Když k nám počátkem devadesátých let začali přicházet běženci (převážně) z východu, zažili jsme nepřijemnosti podobné dnešním, ale s jedním výrazným rozdílem: chybělo ideologické zázemí v dnešním rozsahu. Také mizely mladé ženy, které se pak objevily v televizním pořadu *Ein Kessel buntes* nebo něčem

podobném, byly pokusy o odkládání dětí atd. Můj nejdramatičtější osobní zážitek byl, když se skupina Rusů, kteří legálně vycestovali do Izraele, prohlásila za muslimy a trvala na tom, že jsem povinna zajistit jim cestu do muslimské země – už si nepamatuji, které. Zablockovali mne v kanceláři a měla jsem potíže dostat se domů.

Nicméně to byla devadesátá léta, kdy jsme s muslimskou invazí ještě nepočítali, a v celé migrační oblasti panovala svoboda názorů. Hysterie, kterou rozpoutali levičáci označující za „fašistu“ každého, kdo klade věčné otázky, byla teprve budoucností. Na ni teď navazuje hysterie opačná: výhrůžky ministra Chovanice, který slibuje, že uprchlíky vrácené z Německa promptně vrátí do Iráku. To ovšem hrozí nebezpečím života pro uprchlíky – bez ohledu na to, jak velký (možná) mají ve své zemi dům. Můžeme jistě říci, že si svou situaci zavinili sami. Ale to není důvod, aby byli trestáni na životě.

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

PROČ SE TO NEPOVEDLO

1. dubna pozastavil ministr vnitra Chovanec projekt Generace 21 na záchranu 153 iráckých křesťanů. Stalo se to v okamžiku, kdy 33 z dosavadních 89 přicestovávajících Iráčanů stáhlo svou žádost o udělení azylu. A je celkem logické, že jejich rozhodnutí vzbuzuje značnou pozornost – snad ještě větší než jejich přílet do naší vlasti, který se odehrál ve čtyřech skupinách.

Proč to udělali? Vybrali jsme nevhodné lidi? Slíbili jsme jim něco, co jsme pak

nedodrželi? Jaká je jejich motivace? Platí skutečně domněnka, kterou vyslovil i ministr vnitra, že se vlastně chtěli co nejdříve přiblížit Německu nebo Švédsku?

Tyto otázky si pochopitelně klademe také. Nebudu tvrdit, že známe správné odpovědi, nicméně něco přece jenom víme s jistotou. A proto píšu tento článek. Předně je obrovský rozdíl mezi osmi lidmi z Brna, kteří se chtějí vrátit do Iráku, a onou velkou skupinou z Okrouhlíku u Jihlavy. Motiv brněnské rodiny je jas-

ný: Starší rodiče trpí steskem po domově a chtějí se vrátit. Vztah mezi starými a mladými je v Iráku hodně jiný než v České republice. Stáří je mnohem více ctěno a vůle rodičů je vesměs respektována. Dokážu si představit, že rozhodování střední generace nebylo vůbec jednoduché. Na jedné straně snaha vyhovět rodičům, na druhé straně úvahy o budoucnosti vlastních dětí. Shodou okolností jsem cestoval z Erbilu právě s těmito lidmi a jejich děti mi docela přirostly

k srdci, které se mi svírá, když pomyslím, do čeho se vracím. Osobně bych v jejich situaci dal přednost úvahám o budoucnosti vlastních dětí a dal bych jí přednost před snahou vyhovět rodičům. Nicméně jsou to svobodní lidé, kteří sami nesou zodpovědnost za své rozhodnutí. Je mi to líto, ale na druhé straně je chápu a nikdy nebyl důvod podezírat je z nějakých postranních úmyslů nebo nevděčnosti jak vůči Generaci 21, tak vůči České republice obecně.

Problémy na Okrouhlíku

Zcela jiná je situace skupiny z Okrouhlíku. Tam přijelo nejprve deset křesťanů z první skupiny a s tou z počátku žádné problémy nebyly. Určité drobné či větší problémy nastaly s příjezdem druhé skupiny. Nemám ale pocit, že by kterýkoli z oněch drobných problémů nebyl řešitelný. Jakmile ale začali mluvit o tom, že si nepřevzou jihlavské byty, bylo zřejmé, že jde do tuhého. V úterý jsem sám – samozřejmě po domluvě s ostatními členy týmu Generace 21 – na Okrouhlík zajel a přizvali jsme i tlumočnicka. Chtěl jsem vědět, jaké mají konkrétní námitky, případně požadavky, a chtěl jsem je varovat před nějakým krokem, který by mohl mít nevratné následky.

Musím říci, že tato schůzka byla naprosto neuspokojivá. Žádný relevantní důvod pro jejich nespokojenost s Gen 21 jsem nezaslechl. Jedním z důvodů bylo, že jsem já nebo Jan Talafant na Okrouhlík pravidelně nejezdili. K tomu jsme ovšem neměli důvod – zodpovědnost za Okrouhlík měli manželé Fiedlerovi a ani vůči jejich službě jsem neslyšel žádnou skutečně relevantní námitku. Netvrdím, že nebylo nic, co by mohli udělat lépe, nicméně celou situaci myslím zvládli velmi obstojně, ne-li výborně. Zvažme jen tu skutečnost, že od počátku byli pod neustálým tlakem médií; vše se odehrávalo takřka v přímém přenosu. Já bych to lépe nezvládl.

Od Fiedlerových jsem věděl, že Okrouhlíci neustále mění své názory. V předvečer mé návštěvy hovořili s Fiedlerovými pět hodin a tvrdili, že o odchodu do Německa nikdy nemluví. Měli jsme pocit, že se věci vyjasnily, ale ráno bylo všechno jinak. Když jsem

Foto: © Roman Albrecht / Člověk a víra

pak v poledne přijel já s tlumočnickem, tak už mi prostě jen oznámili, že chtějí do „jiné země“. Přivezl jsem jim do arabské přeložený dopis s varováním, že toto rozhodnutí může být velmi nebezpečné. Pokud stáhnou svou žádost o azyl, nebudou už ji moci podat v žádné jiné zemi EU. (Z právního hlediska tu sice určitá teoretická možnost požádat o azyl i v jiné zemi je, ale ta je v současné situaci

Když se ohlédnete, je vám jasné, kde jste udělali chybu. Ale život není generálka a něco už nevrátíte zpět. Rozhodující jsou motivy našeho jednání.

v Evropě opravdu jen naprosto teoretická.) V podstatě mi řekli, že se se mnou nebudou bavit, že chtějí mluvit pouze „s někým z vlády“. Když ale k takovému rozhovoru došlo, nedověděli se nic jiného než to, co již slyšeli ode mě.

Musím dodat, že jakékoli apely na to, že svým krokem mohou ohrozit celý projekt a znemožnit dalším čekajícím Iráčanům jejich přilet, nebo apely na to, že část české společnosti si jejich postup vyloží jako onu „migrační turistiku“, o které se již mluví, byly naprosto marné. Bylo nám rovněž naprosto zřejmé,

že někdo je popuzuje proti Generaci 21 a slibuje jim nespelnitelné, zřejmě ve snaze náš projekt potopit.

Pokus vyjednat lepší podmínky

Nyní napíšu něco, co je moje domněnka, ale z principu věci si jí nemohu být naprosto jistý. Zdá se mi, že stažení žádosti o azyl byl z jejich strany jakýsi pokus vyjednat si lepší podmínky, tedy že šlo o jakési licitování. Já orientální kulturu moc dobře neznám, ale pochopil jsem, že jakémukoli vážnějšímu jednání předchází jakási přípravná fáze, kdy se toho mnoho napovídá, ale mohou to být i naprosto nesmysly. Až postupně se přechází k vážnému hovoru, a během něj se z různých ostrých a vyostřených stanovisek vyslovených v přípravné fázi odstupuje, případně se zcela popře, že něco takového bylo řečeno či myšleno vážně. V tomto smyslu měli se mnou skutečně problém, protože já jsem rovnou na rovinu řekl, jak se věci mají, a neměl jsem kam ustoupit nebo co změkčovat, protože jsem rovnou položil karty na stůl. Oni se možná domnívali, že lze nějak licitovat, a stejně asi přistupovali k jednání s Ministerstvem vnitra. Jenže Ministerstvo vnitra zareagovalo – z poměru Středoevropana zcela logicky a ani tomu nemohlo být jinak – tak, že jejich žádosti o zrušení azylového řízení a vydání pasů okamžitě vyhovělo. Mohu se mýlit, ale osobně se domnívám, že až v tomto momentu

jim možná začalo docházet, co se vlastně děje. Nezdá se mi, že by měli jakýkoli plán. Možná se vrátí do Iráku, ale na rozdíl od oné brněnské rodiny si nemyslím, že to byl jejich záměr. A je mi jich velice líto – zejména je mi líto jejich dětí.

Život není generálka

Vyvstává otázka – a už nám byla mnohokrát položena – jak jsme ty lidi vybírali. Někdy s jasným dovětkem: Udělali jste to špatně.

Ačkoli on sice nyní tvrdí něco jiného, všichni lidé, kteří přiletěli do České republiky, byli schváleni naším někdejším iráckým spolupracovníkem. Byli jsme na něm v tomto ohledu závislí, protože nikdo z týmu Generace 21 nemluví ani aramejsky, ani arabsky, ani kurdsky. Mohli jsme tedy ověřit vnější věci – zda mají křestní nebo oddací list, dokazující, že jsou skutečně křesťané, zda vy-

právějí stejný příběh po celou dobu, co jsme s nimi ve styku (v tomto ohledu nám dlouhé trvání povolovacího řízení vlastně svým způsobem pomohlo, protože jsme je mohli sledovat delší dobu), nicméně ať už vedete rozhovor jakkoli, nemusíte se dozvědět, že ten či onen člověk je vznětlivý, že se nesnáší se svým švagrem, že je „slibotechna“ nebo něco podobného. Možná by to někdo udělal lépe než my. Na druhé straně jsme byli kritizováni, že je zbytečné, aby tam pro každou skupinu jezdili dva naši lidé, že je to zbytečně nákladné apod. (Sám jsem jednu tu cestu absolvoval a ta mě dostatečně vyléčila z tohoto mínění, které jsem před svou zkušeností částečně sdílel. Zejména když jsem při mezipřistání po istanbulsém letišti honil malou dcerku té rodiny, která se nyní vrací.)

Tomu, že ministr vnitra celý projekt pozastavil, se vůbec nedivím. Doufám,

že snad bude moci být obnoven, až se ukáže, že zbylí iráckí křesťané se skutečně do naší společnosti integrují.

Kdybych mohl začít znovu, dělal bych něco jinak? Jistě, spoustu věcí! Ale tento projekt je tak trochu jako manželství nebo život sám. Když po čase narazíte na problémy, je vám jasné, kde jste udělali chybu, co jste neměli říci a co jste naopak říci měli apod. A litujete, že to celé není generálka, že je to naostro, a že něco už nevrátíte zpět. Pro mě – a myslím, že i pro ostatní členy týmu – jsou rozhodující motivy, s nimiž do takové věci jdeme.

Dan Drápal

(Mezitimulky redakce)

Dan Drápal, publicista, spolupracovník Nadačního fondu Generace 21

STALO SE Z KŘESŤANSTVÍ NÁBOŽENSTVÍ ZBABĚLCŮ?

Renesanční myslitel Niccolo Machiavelli kritizoval křesťanství za to, že ze svých vyznavačů dělá slabochy. Tvrdil, že křesťané – protože hledí k věčnosti – zapomínají na své veřejné povinnosti k tomuto světu a jejich společnosti tím vůči svým nepřátelům slábnou. Mučedníci prvotní Církve stěží byli zbabělci. Existovali i v Machiavelliho době, a teď, kdy píšou tyto řádky, přibývají každý den zbožní křesťané vraždění zabijáky Islámského státu. Vzhledem k některým trendům nedávné doby se ale člověk táže, zda odvahy, či dokonce víru, neztratili někteří křesťané na Západě – a zejména jejich vůdci.

Nedávný průzkum organizace Pew Forum zjistil, že počet Američanů, kteří se neztotožňují vůbec s žádným náboženstvím, vzrostl na 23 procent. Počet lidí, kteří říkají, že jsou si „zcela jistí“, že Bůh existuje, poklesl na 64 procent. K malým poklesům došlo také u počtů praktikujících. Bráno relativně to není tak špatné.

89 procent Američanů nadále věří, že Bůh existuje, a v počtech praktikujících zdaleka předčíme naše evropské bratry.

K čertu se svědomím

Křesťanství v Americe na tom je možná o mnoho lépe než v Evropě, ale opravdu nahání strach, zamysleme-li se nad tím, kam nás naše současné trendy mohou dovést. Jsem jen jedním z mnoha lidí, kteří si ve Spojených státech všimají vzrůstající tendence přinutit věřící, aby si svou víru nechali pro sebe, a dokonce jednali proti ní, dostane-li se do konfliktu s požadavky sekularizace a společenské demokracie. Nejjasnější takový případ, který bude brzy projednávat Nejvyšší soud, se týká kongregace Malých sester chudých. Tento řeholní řád nesouhlasí s tím, že ho Obamova vláda nutí, aby jejich zdravotní pojistné plány byly zneužity k poskytování antikoncepce a abortiv zaměstnancům. Sestry správně poukazují

na to, že tento program z nich dělá spoluviníky na skutcích, které přímo odporují jejich katolické nauce. Obamova administrativa odpovídá, že sestry jsou osvobozeny od skutečných plateb za abortivní prostředky (ty se místo toho vezmou z univerzálnějších financí programu), a tedy nemají důvod si stěžovat – v zásadě k čertu se svědomím. Jediný způsob, jak by se sestry mohly vyhnout jednání proti svému svědomí, by byl zaměstnávat jediné katolíky a jediné katolíkům sloužit, což by v podstatě znamenalo vzdát se jakéhokoli veřejného působení výměnou za toleranci ze strany státu.

Marginalizace náboženství

Jedním z nejznepokojivějších aspektů těchto pravidel je jejich zřejmý úmysl marginalizovat náboženské organizace, přinutit je k odchodu do náboženského ústraní, bezpečně pryč z citlivých očí ateistů, netolerantních příslušníků ji-

ných náboženství i federální vlády. Skutečné nebezpečí zde spočívá v tom, že si sami věřící osvojí tento falešný pohled na náboženství jako na čistě soukromou záležitost a vzdají se své povinnosti sdílet víru s dalšími a tváří v tvář politické a společenské moci mluvit pravdu. Jeden příklad toho, jak to může chodit, poskytuje podle příběhu v listu *Telegraph* anglikánská církev v Anglii: „Anglikánská církev začala svým příslušníkům signalizovat, že mluvit otevřeně o své víře může v šíření křesťanství nadělat víc škody než užítku. Neúprosná zjištění nového průzkumu, s nimiž byli seznámeni členové úřadujícího Generálního synodu, tvrdí, že praktikující křesťané, kteří o své víře s přáteli a kolegy mluví, je třikrát pravděpodobněji od Boha odradí než k němu přitáhnou.“ „Průzkum“ ukazuje, že diskuze o náboženství s přáteli a kolegy „odrazují“ lidi? Které lidi přesně? Nevěřící.

Je to skutečně novinka? Má nás překvapovat, že lidé, kteří sami sebe považují za nevěřící, o Bohu raději nemluví? Na tomto výzkumu je doopravdy šokující především to, že si anglikánská církev hodlá vzít jeho výsledky k srdci a využít je k vedení svých oveček, pokud jde o jejich komunikaci s nevěřícími. To je obzvláště důležité v Anglii, kde plných 40% lidí ani nevěří, že Ježíš existoval, a třetina jich nezná jediného praktikujícího křesťana.

Tyto úvahy postrádají nejen odvahu, ale i zdravý rozum. Mělo by být jasné, že většina těch, kteří se stále považují za nevěřící, v odpovědi na průzkum uvede, že nechtějí, aby s nimi ostatní mluvili o víře.

Ne všichni svědky víry vítají – zejména ne ti, kteří byli vychováni v přesvědčení, že náboženství je přinejlepším nesmysl. Není důvod přirovnávat rozhovor o víře k vykřikování o spásu a zavržení na nárožích ulic. Avšak přesně to v novinovém článku udělal zástupce anglikánské církve. Snad by její představitelé mohli uvážít, jestli v národě, kde třetina občanů nezná ani jediného praktikujícího křesťana, neexistuje horší problém než to, že náboženský rozhovor „odradí“ lidi.

Právě to nevěřící a sekularisté chtějí – tichou, neobtěžující křesťanskou menšinu, která brzy přestane úplně existovat.

Smrtná duchovní choroba

Tak umírají náboženství. Ztratit tolik mezi lidmi, kteří kdysi byli převážně křesťany, a reagovat na to rozpaky nad tím, že malíčka část maličkého stáda někoho obrací na víru, je příznakem smrtelné duchovní choroby. Je také zcela zřejmé, že právě to nevěřící a sekularisté chtějí – totiž tichou, neobtěžující křesťanskou menšinu, která brzy přestane úplně existovat. K tomu sekularizace přirozeně vede. Když věřící ztratí hlas, koho bude zajímat, čemu věří? Kdo se k nim přidá, nebo bude aspoň vědět, že existují?

V takových dobách je namísto se ptát, zda se křesťanství skutečně stalo nábožen-

stvím zbabelců. Křesťanství není zbabelé, neboť jeho pravda je tvrdá, vyžadující sebezápor a oběť z čiré lásky tváří v tvář pokušením tohoto světa. Bratři na Blízkém východě nám ukazují, že část Božího lidu je stále schopna a ochotna přinést pro svou víru oběť nejvyšší. Na (dříve) pokojnějším Západě to ale vypadá jinak. Co se tedy stane s křesťanstvím na Západě? Jestliže tam mezi křesťany zbyli jen zbabelci, potom tu křesťanství přinejmenším přestane existovat. Samozřejmě ne úplně, protože pravda nikdy neumírá. Ale docela dobře může zemřít v určitém národě na určitém místě, kde se stane zbytkovou vírou bez práva veřejně se projevat.

Je na každém z nás, abychom pochopili, že stojíme před mnohem menším, ale zákeřnějším pokušením zbabelosti, když pouhý prázdný sekularismus hrozí zabít naši víru. Musíme znovu objevit svou odvahu, abychom se my ve Spojených státech nevydali po cestě, která tak pokojně plane ve Velké Británii. A to znamená mluvit nahlas, zastat se Malých sester chudých a dalších, kteří se snaží žít podle víry a šířit ji, odmítat dát se umlčet režimem, který nabízí pozemské dobro pro všechny spolu s osvobozením od volání ducha a zároveň trestá ty, kdo se snaží na něj dbát.

Bruce Frohnen

<http://www.crisismagazine.com>

Přeložila Lucie Cekotová

(Mezititulky redakce)

Bruce Frohnen, profesor práva na právnické fakultě Ohio Northern University

Tělovýchovná rada Orla Vás zve na
cykloturistickou výpravu
do českého Banátu v Rumunsku
od 13. 5. - 21. 5. 2016

Výprava pro cyklisty i pěší turisty do oblasti rumunského Banátu, kterou obývá česká menšina. Tento region se těší zájmu našich turistů kvůli českým krajanům, jejich zvykům, kultuře a jazyku i krásné přírodě. České vesnice jsou zároveň katolickými farnostmi s vlastními kostely. Plánujeme cyklistické výlety po horských hřebenech i v údolích a podél Dunaje. Poznáme pět českých vesnic: Bígr, Rovensko, Gernik, Svatou Helenu a Eibentál i další rumunské vesnice s českou menšinou. Duchovní služby pro cyklisty zajišťují kněží – orlové.

Polopenze formou společné snídaně a večeře (4x) a v rodinách (2x) – vynikající banátská kuchyně z místních eko-potravin.

Cena: 9980 Kč

Bližší informace a přihlášky: br. Stanislav Vejvar, R. Svobodové 1694, 272 01 Kladno, e-mail: standa.vejvar@volny.cz

Podrobné informace a přihláška: www.orel.cz

NÁRODNÍ POCHOD PRO ŽIVOT 2016

Moc děkuji, že jsem se směla účastnit Pochodu pro život, byla jsem poprvé. Bylo to úžasně krásně zorganizováno, vše klaplo, počasí vyšlo. Přijela jsem na mši do katedrály. Pak parádní volnočasové aktivity na Klárově, seznámila jsem se s úžasnými lidmi. Pak pochod Prahou. Já jsem se vždy něčemu podobnému vyhýbala – prožila jsem to, proti čemu se pochodovalo. A je to pro mne i po mnoha letech velmi bolestné. Děkuji za přijetí. Děkuji za vstřícnost: *Nesoudíme, pomáháme*. Děkuji. A přijedu i v létě 13. srpna na Den pro rodinu. A vezmu i vnoučata s jejich rodiči. Jsem nesmírně vděčná, že jsem mohla pobýt v tak vzácné společnosti. Děkuji

1		
2		3
4		5
6	7	8

1, 4 © David Šis / Člověk a víra
2, 7, 8 © Lucie Horníková / Člověk a víra
3, 5, 6 © Aleš Náhly / HPŽ ČR

Ž. D.

Jak to vidí František Kopečný

Dopady multikulturalismu na naši Církev

Dopady multikulturalismu jsou velmi škodlivé pro naše misie. Názor, že stačí být dobrý katolík, muslim nebo buddhista, se zdá dobrý jen na první pohled.

Jsem docela rád, že jsem si nepřiložil polínko a neozval se k názorům otce Halíka. Považuji však dopady multikulturalismu bez ohledu na to, kdo je zastává, za velmi škodlivé pro naše misie. Názor, že stačí být dobrý katolík, muslim nebo buddhista, se zdá dobrý jen na první pohled. Jistě je v každém náboženství zrnko pravdy. „Islám ale není náboženstvím jako takovým, tedy pouze věcí osobního přesvědčení. Naopak, islám se staví nad jednotlivce i národy, nad všechny sféry života – víru, etiku, zákon, sociální strukturu společnosti, umění, vzdělávání, hospodářství a politiku“ – cituji z úvodu ke knize *Příručka pro komunikaci s muslimy* od Andrease Mauera. Nám křesťanům by mělo být jasné, že to není dílo Boží (1 Jan 2,22). A sami pravověrní členové *ummy* to doplňují posměšky na Boha křesťanů, který má ženu a děti...

Je dobré vědět, že psané knihy islámu jsou *Hadísy*, jež tvoří 60 % islámské věrouky, *Síra* – život Mohameda 26 % a *Korán* činí jen 14 %. Zajímavé jsou ty

hadísy. V jednom říká Mohamedovi Aiša (asi byla nejen pěkná) „Ten Alláh ti jde pěkně na ruku“, když viděla, jak své činy promítá do koránu; a vůbec jsou zajímavé vztahy mezi událostmi Mohamedova života, hadísů a koránu. Korán ale není Bible, a jelikož jeho originál je „uložen v nebi“, nesmí se žádné rozborů provádět.

Současná vlna násilí a terorismu je sice kopií Mohamedova života, ale na druhé straně vede muslimy k úvahám o správnosti jejich vyznání. Ve světě jsou zaznamenávány masivní odklony od islámu, především ke křesťanství. Vzájemná znalost islámu a křesťanství je nejen u nás, ale v Evropě vůbec, nepatrná. Přitom by pro nás stávající situace ve světě měla být misijní výzvou, a to oboustrannou. Poslední srovnání Církve v Evropě a Jižní Americe ukazuje, že proti Jižní Americe máme šestkrát více kněží. To je velký prostor pro misie, jak mezi našimi občany, tak mezi mohamedány u nás. Dnes je opak spíše pravdou a aktivity i toho mála našich muslimů jsou úspěšné hlavně u žen, protože naši muži, většinou

odchováni samoživitelkami, se už mužně nechovají, ale mnohé ženy už netouží po seberealizaci v budování kariéry, ale v péči o rodinu.

V úvodu jsem citoval knihu *Příručka pro komunikaci s muslimy*, jejíž autor je mnohaletý misionář mezi muslimy. Měla by být na každé faře a u lidí, kteří do styku s muslimy přicházejí nebo se o problematice chtějí poučit. Kniha poskytuje i praktický přehled islámu. Asi by bylo užitečné mít k dispozici i anglickou verzi, třeba jen v elektronické formě, pro první styk s anglicky mluvícími imigranty. Nepříjemně cítím chybějící výzvu k misiím mezi muslimy od církevních představených. Zdá se, že u nich má otec Halík velké pochopení. Přál bych si, aby se řídili spíše slovy apoštola Jana. Bylo by velmi užitečné prosadit, aby během potřebného sžívání s naší kulturou se mohamedáni seznámili se základy křesťanství – rozdíly mezi islámem a křesťanstvím, Vánoce, Velikonoce atd.

Ing. František Kopečný
technologický poradce

Z nabídky nakladatelství AXIS

Axis – spolek pro dobrou literaturu. Internetové knihkupectví: <http://www.knihyaxis.cz>
Najdete nás také na facebooku: <https://www.facebook.com/knihyaxis>

James B. Stenson: Úspěšní otcové

Z této knihy se otcové dozví, jak obrátit vzdor dospívajících dětí v něco kladného a obohacujícího. Knížka je užitečná i pro vztah otec–dcera, neboť dcery hodnotí muže, a obzvláště potenciální partnery, ve světle toho, jak vnímají otce. Autor rovněž zdůraznil, že volba, kterou dospívající činí mezi náboženskou a materialistickou vírou, velmi závisí na otcovském vedení v této oblasti. V závěru autor formuluje dvanáctero úspěšného otce a nabízí otázky k sebereflexi. Brož., 72 str., 110 Kč

Rosa Pich-Aguilera Roca: Jak být šťastní s 1,2,3... dětmi?

Jak to děláte? Jak to zvládáte, abyste pro tolik lidí navařili, nakoupili, vyprali? Jak je možné, aby byl doma klid na studium, kolik vám zbývá času na zábavu? Jaké je vaše tajemství? Rosa Pich je matkou početné rodiny. Její kniha dokáže dojmout i rozesmát. Jedná se o svědectví plné naděje a radosti. Text je plný praktických příkladů, které je možné aplikovat v jakékoli rodině. Brož., 152 s., 145 Kč

Letem světem

„Všemohoucí věčný Bože, s velkou naléhavostí tě prosíme: shlédni na náš národ, který se ti tolik vzdálil. **Mnozí na tebe zapoměli a mnozí zapomněli na mravní zásady, které jsi kdysi dal svému vyvolenému národu na Sinaji a které jsou schopné udržet mravní a tím i fyzické zdraví všech národů a zaručit tak jejich budoucnost.** S rostoucím blahobytem v naší zemi roste i sobectví jejích obyvatel a tím je ohrožena i naše budoucnost. Bláhově a krátkozrace se domníváme, že děti a zvláště jejich větší počet jsou překážkou našeho štěstí a blahobytu. Chceme si teď užívat a vůbec nemyslíme na to, kdo se o nás bude starat v našem stáří. Naše sobectví jde tak daleko, že nečekaně a tím často i nechtěné těhotenství necháme pouze na samotné ženě a ještě ji nutíme, aby podstoupila potrat a nechala tak usmrtit dítě, které by jednou mohlo být její radostí, útěchou a oporou. A také radostí, útěchou a oporou jeho otce, který se zbavěle chce zbavit odpovědnosti a nechat ji pouze na osamocené matce.“ **Tak zněla první část modlitby za národ, kterou speciálně u příležitosti Národního pochodu pro život pronesl pod sochou svatého Václava v Praze plzeňský biskup Mons. František Radkovský.** Všem se moc líbilo, že tam byl, a tato slova, adresována před Boží tvář, se líbila neméně.

Zajímavou perličkou je, že na internetu vznikne nová internetová doména „**Dot-Catholic**“ nejvyššího řádu, která má být v rámci reformy médií zřízena za účelem sdílení hodnot, poselství a učení katolické církve v globálním kyberprostoru. Záměrem projektu je zahrnout pod tuto doménu katolické instituce z celého světa, které si ji budou moci zakoupit. Začínáme šetřit!

Koláž: mimi

V době, kdy uzavíráme toto číslo, ještě není na světě apoštolská exhortace o rodině s názvem *Amoris Laetitia*, ale už dnes víme, že biskupové na celém světě obdrželi s předstihem z Říma „klíč k jejímu čtení“. Jak zdůrazňuje list sekretariátu biskupské synody, **exhortace má „pastorační povahu“ a jejím záměrem není „měnit“ učení Církve o manželství a rodině**, nýbrž zasadit ho do nového kontextu. Přiznávám se, že z toho trochu mrazí. Ale naději, tu

velkou božskou ctnost, je třeba si uchovat. Všechno bude v pořádku. Jednou určitě. Hezký je důraz na to, aby biskupové nikdy nezapomínali, že **nejvyšším zákonem v Církvi je vždy „spása duší“**.

Dne 27. března zemřela Matka Angelika, zakladatelka největší americké katolické televize EWTN. V roce 1994 vystoupila s úderným projevem, který ani po více než dvaceti letech neztratil na aktuálnosti: „Věřím, že zázrak Trojice byl křtem vložen do mého srdce a do mé duše. **Křest není pozvánkou do nějakého klubu.** Věřím, že Ježíš Kristus trpěl, umřel a vstal z mrtvých – to nebylo žádné zmrtevýchvstání v hlavách lidí, to není něco, co si jednoduše zpřítomňujeme – to bylo zmrtevýchvstání v těle. V to věřím, vy ne. **Přednášíte své omyly dětem, takže naše děti už Eucharistii neznají.** Nerozumějí tomu, že je svátostí Nejsvětější, s tělem a krví, duší i božstvím Ježíšovým. Vaše katechismy jsou tak rozbreďlé, že neříkají víc než „miluj svého bližního“. NE, nejdříve musíme milovat Boha. Nejdříve musíme žít s Bohem v srdci. Nikdo nemůže dávat to, co nemá, avšak vaším úmyslem je bořit. Příliš dlouho jsme se schovávali pod svícem. Všechno jsme trpce snášeli... Je nejvyšší čas, aby někdo něco řekl i o těch rozvalinách, které jste v Církvi během posledních třiceti let způsobili.“

-zd-

17. 4.	Ne	4. neděle velikonoční (neděle Dobrého Pastýře) Sk 13,14.43–52, Žl 100, Zj 7,9.14b–17, Jan 10,27–30
18. 4.	Po	sv. Krescenc (Rostislav), biskup a mučedník Sk 11,1–18, Žl 42, Jan 10,1–10
19. 4.	Út	sv. Ema Sk 11,19–26, Žl 87, Jan 10,22–30
20. 4.	St	sv. Anežka z Montepulciana, panna, mniška OP Sk 12,24 – 13,5a, Žl 67, Jan 12,44–50
21. 4.	Čt	sv. Anselm, biskup a učitel církve Sk 13,13–25, Žl 89, Jan 13,16–20
22. 4.	Pá	sv. Leonid, mučedník Sk 13,26–33, Žl 2, Jan 14,1–6
23. 4.	So	Svátek sv. Vojtěcha, biskupa a mučedníka Sk 13,46–49 (Kol 1,24–29; 2,4–8), Žl 96, Jan 10,11–16

24. 4.	Ne	5. neděle velikonoční Sk 14,21b–27, Žl 145, Zj 21,1–5a, Jan 13,31–33a.34–35
25. 4.	Po	Svátek sv. Marka, evangelisty 1 Petr 5,5b–14, Žl 89, Mk 16,15–20
26. 4.	Út	sv. Richarius, poustevník Sk 14,19–28, Žl 145, Jan 14,27–31a
27. 4.	St	sv. Zita Sk 15,1–6, Žl 122, Jan 15,1–8
28. 4.	Čt	sv. Petr Chanel, kněz a mučedník Sk 15,7–21, Žl 96, Jan 15,9–11
29. 4.	Pá	Svátek sv. Kateřiny Sienské, patronky Evropy 1 Jan 1,5 – 2,2, Žl 103, Mt 11,25–30
30. 4.	So	sv. Pius V., papež; sv. Zikmund, mučedník Sk 16,1–10, Žl 100, Jan 15,18–21

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.